

14M El preu de la mentida

Manifestació a València de dissabte a la nit. VilaWeb València

“Revolta democràtica”. Així titulàvem dissabte a la tarda des de la portada de VilaWeb. Van ser unes hores frenètiques. Els mòbils, cap a migdia, alertaven de mobilitzacions imminents. Per telèfon alguns dirigents polítics expressaven l'horror i la incredulitat davant el que passava. La policia i els ser-

veis d'informació havien arribat a l'extrem de demanar a alguns partits i governs que expressessin de manera clara a l'opinió pública que el govern espanyol mentia i amagava informació. Les webs vam començar a reunir i rebotar convocatòries de manifestació en dotzenes de ciutats. I de sobte a Madrid

uns quants centenars de persones es van plantar al carrer de Gènova, a la seu del PP, i van començar a cridar contra el govern.

En poques hores les principals ciutats de tot l'estat es van omplir de manifestants. A Barcelona dues manifestacions van acabar convergint davant la seu del PP. Amb

molta ràbia expressada en pancartes improvisades, simples trossos de paper, i sense la presència detectable d'organitzacions polítiques. De sobte els milers de persones que omplien el carrer van callar i van guardar un impressionant minut de silenci. Algú va aixecar les dues mans enlaire, en un

gest que havien patrimonialitzat els manifestants contra ETA o contra el nacionalisme basc democràtic. Les mans blanques, les mans netes, es giraven contra el govern del Partit Popular.

La revolta va esclatar al carrer perquè s'acabaven les hores. Des de dijous al migdia la sensació que s'amagava informació i s'intentava utilitzar l'atemptat era imparabile. Dijous a última hora de la tarda el ministre de l'interior, sota una intensa pressió de la mateixa policia, va haver de reconèixer l'existència d'una pista que portava a al-Qaida. Però malgrat això, el PP no aturava la seua actitud. La ministra d'Afers Estrangers obligava els ambaixadors a afirmar que l'atemptat era obra d'ETA. A l'ONU tensava la corda fins a un extrem insuperable amb la mateixa finalitat. Aznar en persona telefonava als directors d'alguns diaris i fins i tot al president Ibarretxe, malgrat la seva coneguda oposició. Als mitjans controlats o afins al govern la situació era de censura directa. O de manipulació descarada. Dissabte a la nit, quan ja ningú afirmava que ETA havia estat l'autora de l'atemptat TVE programava una pel·lícula sobre les víctimes... d'ETA.

A Euskadi la tensió era evident. L'esquerra abertzale havia tingut dijous al matí un gest sense precedents: presentar-se al davant de l'opinió pública per afirmar que condemnaven l'atemptat i assegurar que ETA no hi tenia res a veure. Cap televisió ni cap emissora de ràdio va emetre el so o les imatges de la roda de premsa de Batasuna.

Finalment va arribar diumenge i una allau de votants va aixecar Rodríguez Zapatero

per damunt d'un Mariano Rajoy crispat i desencaixat. El PP, de fet, va perdre poc menys d'un milió de vots només. Però no va poder superar els prop de tres milions de votants de més, que van anar a les urnes amb la voluntat d'acabar amb aquell intolerable desgavell.

Probablement si no hagués tingut institucionalitzada la mentida i hagués estat prudent, el PP encara hauria pogut guanyar les eleccions. Segurament podria haver aconseguit un bon resultat si no s'hagués estès l'ombra del dubte d'una manera tan contundent. No ho va saber fer. Segurament va creure que era qüestió d'aguantar unes quantes hores i que dilluns ja veuríem. Van tenir fins i tot la barra de convocar una manifestació per l'atemptat amb els eslògans més parcials i partidistes que es podien imaginar. I al dia següent l'ex-president i ja quasi ex-ministre Eduardo Zaplana es va atrevir a dir que els onze milions de manifestants que ells havien comptat estaven a favor del govern.

A Barcelona, tanmateix, ja hi va haver alguns indicis prou seriosos. Rodrigo Rato i el seguici del Partit Popular van ser escridassats quan s'incorporaven al darrere d'una pancarta que no volien compartir amb el republicà Josep-Lluís Carod-Rovira. La pressió es va fer cada vegada més intensa i el seguici dels populars finalment va haver de refugiar-se en un pàrquing. Josep Piqué, mentre baixava cap al pàrquing, va fer el gest de mirar els manifestants i assenyalar que estaven bojos. Potser encara no se n'havia adonat, que els bojos eren els seus.

Cronologia dels fets

•**Dijous 11 de març. 7.45 hores.** Deu bombes esclaten amb pocs minuts de diferència a les estacions de tren d'Atocha, El Pozo del Tío Raimundo i Santa Eugenia, a Madrid. Com a mínim dues bombes més no fan explosió. Exceptuant l'atemptat contra un avió de la PanAm que sobrevolava Lockerbie (Escòcia), aquest és l'atemptat més greu en la història d'Europa. El lehendakari Ibarretxe acusa ETA, després que el govern espanyol el va informar que hi ha proves que en demostren l'autoria. L'executiu d'Aznar posa en marxa una enorme campanya d'intoxicació pública que inclou la convocatòria d'una manifestació amb el lema "Amb les víctimes, amb la constitució i per la derrota del terrorisme".

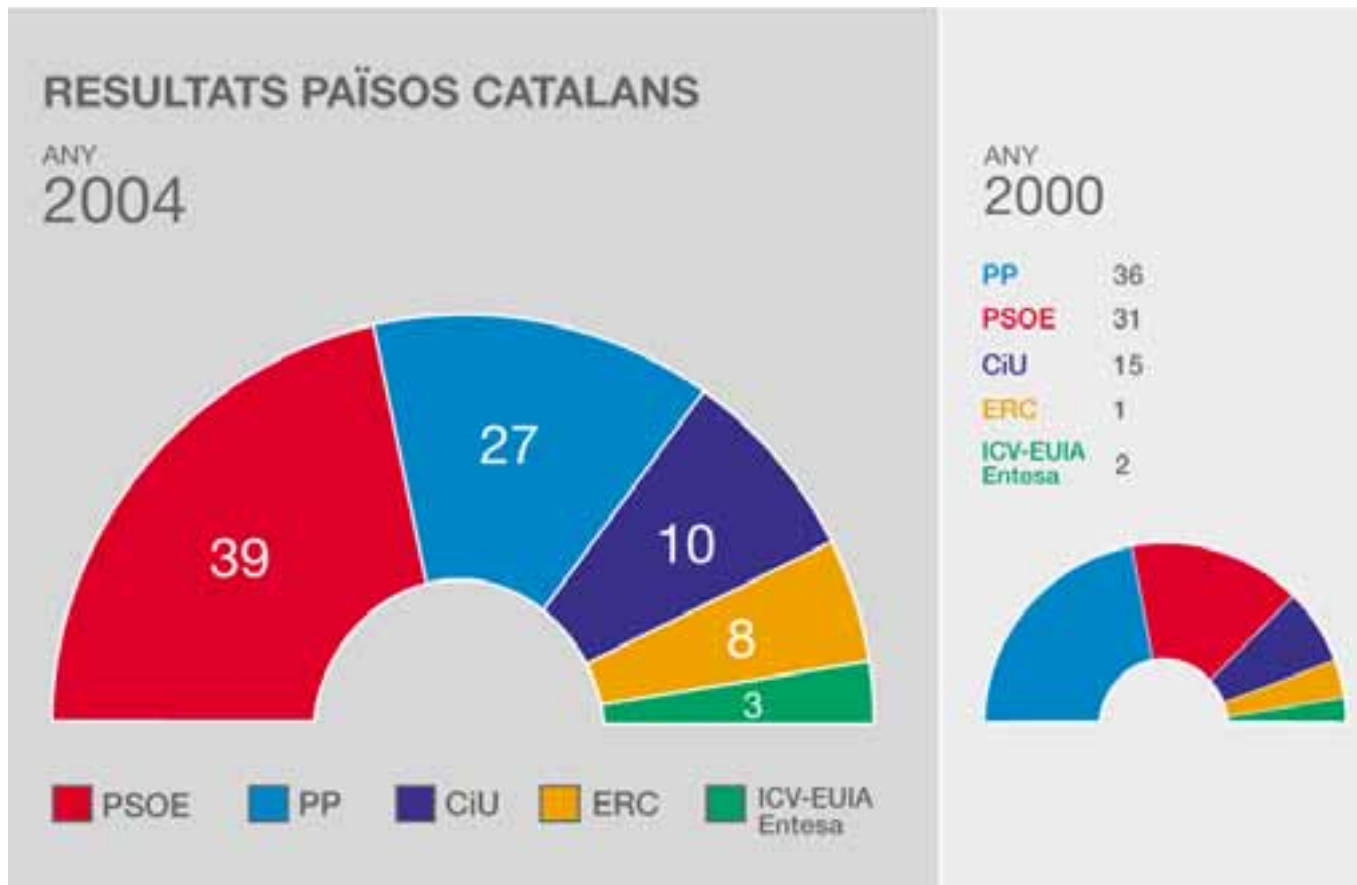
Dijous a la tarda, pressionat pels serveis policíacs, el ministre de l'Interior admet l'existència de la "pista islamista". Al-Qaida reivindica l'atemptat al diari londinenc "Al-Quds al-Arabi". En saber-se la notícia, a València comença una impressionant perolada espontània.

•**Divendres 12 de març. 7.00 hores.** Milions de ciutadans ocupen els carrers de les principals ciutats de l'estat, en protesta pels atemptats. Les manifestacions es desenvolupen en un clima estrany ja que els dubtes sobre l'autoria són molt evidents. A la manifestació de Barcelona diversos grups de persones increpen el vice-president del govern espanyol Rodrigo Rato i els membres del PP, que es veuen obligats a refugiar-se en un pàrquing durant alguns minuts. ETA nega oficialment la participació en l'atemptat.

•**Dissabte 13 de març.** Cap a migdia comencen a circular missatges electrònics i sobretot missatges SMS en què s'alerta de la maniobra de desinformació que protagonitza el govern espanyol. Criden a manifestar-se davant les seus del PP. A Madrid, cap a les sis de la tarda ja hi ha milers de manifestants al carrer de Gènova. A Barcelona, milers de persones convergeixen a la seu del PP. A Palma un grup important de periodistes participa en la concentració. A València diversos grups es manifesten pel centre de la ciutat. Alguns partits parlen obertament de cop d'estat mediàtic. Malgrat que el govern espanyol reconeix ja de manera oberta que la pista islamista és la més sòlida, TVE continua apuntant a ETA i fins i tot canvia la programació prevista a la nit i passa un documental sobre les víctimes de l'organització basca. Mariano Rajoy compareix davant la premsa, malgrat ser dia de reflexió, per advertir contra les manifestacions espontànies que es van produint en moltíssimes ciutats.

•**Diumenge 14 de març.** Al llarg de tot diumenge es fa cada vegada més evident l'enorme manipulació que el govern del Partit Popular ha intentat fer. Aquesta manipulació porta a un augment molt notable de la participació electoral, que acaba fent fora del govern el Partit Popular. TVE, en un darrer gest desesperat, emet Estudio Estadio mentre totes les altres televisions fan la crònica de la victòria del PSOE en les eleccions generals.

Els resultats als Països Catalans

Els resultats de les eleccions als Països Catalans han demostrat de manera contundent fins a quin punt la societat es va sentir enganyada per l'actuació del govern espanyol. Segurament l'existència d'un sistema de mitjans de comunicació més plural i els greuges anteriors van facilitar encara més aquesta reacció contundent, que de fet és una de les claus de la victòria de Zapatero, juntament amb el vot a Andalusia i a Euskadi.

La situació ha estat especialment espectacular al Principat. El PP aspirava a ser el segon partit, per darrere del PSC, i és el quart, superat pel PSC, per Convergència i Unió i per Esquerra Republicana. El Partit Popular ha perdut la meitat dels diputats al Principat i fins i tot hi ha dues demarcacions on no té representació i no arriba al 15% dels vots: Lleida i Girona, les úniques a tot l'estat.

Els resultats del Partit dels Socialistes, pel contrari, són els millors de la història pel que fa al nombre de votants. També són espectaculars els resultats d'Esquerra Republicana, que passa d'un solitari diputat a vuit. CiU perd un terç dels diputats, però continua com a segona força política.

A les Illes, que triaven un diputat més, el PSIB ha aconseguit empatar amb el PP, que tenia tres diputats més al 2000. La Coalició dels Progressistes de les Balears no aconsegueix situar una diputada a Madrid, malgrat obtenir el 8,5% dels vots. Tanmateix, cal destacar que la suma dels vots del PSIB i de Progressistes, dos dels antics socis del govern de progrés, supera els del PP.

Al País Valencià el PP es manté com la principal força política, però també retrocedeix de manera clara ja que perd dos diputats, que van a parar al PSOE. A Castelló i València pràcticament hi ha un empat. Pel que fa als grups nacionalistes, el Bloc perd 18.000 vots, però en conserva més de 40.000 i ERPV s'estrena amb 13.000 vots.

Un altre fet destacable és que l'enfonsament d'Esquerra Unida a Espanya no té lloc al nostre país. Dels cinc diputats que obté, tres corresponen a Iniciativa per Catalunya-EUIA i a l'Entesa del País Valencià.

En les principals poblacions de la Franja de Ponent el vot entre els dos grans partits és molt ajustat. A Fraga guanya per poc el PP, i a Mequinensa guanya per poc el PSOE.

El PP guanya a Espanya

Euskal Herria vota de manera plural, tot i amb l'absència obligada de les candidatures de Batasuna.

L'anàlisi dels resultats electorals a Espanya mostra dues tendències que criden immediatament l'atenció. Primer, que guanya el PP clarament. I després, que només hi ha dos partits, en contrast amb el que passa en la resta de països. Amb la sola excepció dels dos diputats d'Izquierda Unida a Madrid i del diputat de la Chunta Aragonesista, que de fet es pot considerar un diputat nacionalista, la resta de diputats, tots, són o del PP o del PSOE. En vuit comunitats autònomes solament hi ha diputats d'aquests dos partits.

A Espanya el PP i el PSOE aconseguixen pràcticament un empat pel que fa al nom-

bre de diputats. I això malgrat que a Andalusia es produeix un tomb molt important, que és un dels fonaments de la victòria de Rodríguez Zapatero. El PSOE andalús aconseguix vuit diputats més dels que tenia, però a costa del vot útil: es menja els tres diputats d'Izquierda Unida i el diputat del Partit Andalúsista que havien estat escollits l'any 2000. En paral·lel, el Partit Popular perd cinc diputats.

A Madrid el resultat electoral era especialment important. Malgrat els atemptats de dijous, a la ciutat de Madrid la victòria és per al PP, per més de sis punts de diferència.

Els territoris bascos del sud votaven en aquestes eleccions marcats per l'absència, per primera vegada en unes eleccions generals de candidatures de la il·legalitzada Batasuna. Els seus seguidors van decidir exercir un vot nul que va obtenir unes proporcions notables: el 7,75% dels vots a Euskadi i el 4,44% a Navarra. A Navarra, precisament, una de les sorpreses de la jornada va ser l'escó aconseguit per Nafarroa Bai, coalició que agrupa la gran majoria de les forces nacionalistes. En aquesta comunitat el PP va baixar pràcticament vuit punts el seu vot i a Euskadi en va baixar deu. A Euskadi, el PP va perdre tres diputats

que van anar a parar al PSE-PSOE. El Partit Nacionalista Basc ha continuat com la força més votada, amb un substancial augment de vot. Mentrestant Ezker Batua queda fora del congrés, malgrat haver aconseguit més vots que Eusko Alkartasuna, que sí que tindrà un escó. Un escó aconseguit a Guipúscoa, on el nombre de vots nuls arriba a superar l'11%.

Aralar, que aspirava a arrossegar una part del vot que rebia Batasuna, descontent amb la primacia de la lluita armada, no ha aconseguit l'objectiu i ha obtingut uns resultats que, en termes generals, es poden qualificar de pobres.

Al-Qaida: un cap amb molts braços

Els atemptats de l'11 de març a Madrid han tornat a posar damunt la taula la capacitat que tenen els grups vinculats a al-Qaida per causar autèntiques massacres. Des de que es van tenir les primeres notícies de l'aparició d'al-Qaida (l'any 1988), i sobretot des del seu primer atemptat (el desembre de 1992 a Aden), al-Qaida ha preocupat cada vegada d'una manera més forta els responsables de seguretat de tot el món.

Al-Qaida ("la xarxa") és una organització molt atípica. Hi ha un cor d'aquesta organització que pivota al voltant del milionari saudita Ossama Bin Laden. Aquest grup central d'al-Qaida té la base a l'Afganistan i exerceix més un lideratge polític i moral que una autèntica tasca de coordinació. Potser aquest grup central d'al-Qaida també té un paper determinant pel que fa al finançament de la resta. Però sembla clar que no es tracta d'una organització fortament estructurada i jerarquizada, i que ben sovint grups diversos, de diversa procedència geogràfica i política, coordinen l'actuació a través d'al-Qaida, però sense rebre ordres directes sobre on han d'atemptar o com ho han de fer. Aquesta decisió es deixa en mans de cadascun dels grups.

Entre aquests grups, que formen part d'al-Qaida però no de la seva estructura central, destaquen els anomenats "salafistes" al nord de l'Àfrica, que podrien ser

els autors concrets de l'atemptat de Madrid, i el grup d'Abbu Sayyaf a les Filipines, que podria ser responsable de la majoria dels atacs fets a l'Àsia. El nucli central d'al-Qaida s'hauria reservat en aquesta estructura les operacions a l'Àrabia Saudita (país d'origen de Bin Laden), a la banya d'Àfrica i segurament a l'Afganistan. I és possible que també a l'Irac. En el cas d'alguns atemptats especialment significatius, sobretot els de l'11 de setembre de 2001, la direcció i l'execució del pla sembla que va quedar exclusivament en mans del grup més estretament vinculat a Bin Laden i que té la base encara avui a l'Afganistan.

Els salafistes, probables responsables de l'atemptat de Madrid, són grups inspirats en una de les tendències de l'islam, que creu en la conservació estricta de la religió i les relacions socials com estaven en el passat, i rebutja qualsevol forma de progrés. Tot i que són bastant diferents en l'origen teològic del nucli central d'al-Qaida (que és wahabita), els uns i els altres han sabut trobar interessos comuns, sobretot en la lluita contra l'occidentalització del món àrab.

Els grups polítics salafistes (o salafites) van aparèixer a Algèria com una escissió més radical encara dels grups integristes, i després han agafat força al Marroc. Hi ha un salafisme religiós, fort a Europa, que rebutja els atemptats i la violència.

Mentides i manipulacions

El govern espanyol va superar tots els límits morals.

La informació durant la jornada dels atemptats de Madrid, i els dies posteriors, sobretot dels mitjans públics, ha estat objecte d'una important controvèrsia pública.

Al nostre país, se n'ha destacat d'una manera molt especial la Radiotelevisió Pública Valenciana, és a dir Canal 9. L'actuació de la cadena valenciana, controlada per sectors propers a Eduardo Zaplana, mereix un esment especial. Durant els quatre dies que passen entre el dijous 11 de març i el diumenge 14, al-Qaida simplement no va existir per a les informacions que retransmetia Canal 9.

Una mostra de l'actuació de Canal 9: en una peça sobre la marxa de les investigacions, del dissabte 13 de març, és manté la teoria d'ETA fins al punt d'informar de la troballa de la furgoneta que haurien fet servir els terroristes, però amagant el detall que també s'hi havia trobat a l'interior una cinta en àrab. Cal destacar que el detall que omet l'emissora del govern valencià no era cap rumor, sinó que havia estat fet públic pel ministre de l'Interior. El mateix Àngel Acebes ho havia assenyalat en una roda de premsa com un fet destacat de la investigació, sembla que pressionat per la cúpula policíaca

del seu departament, que segons algunes informacions hauria amenaçat fins i tot de dimitir públicament.

L'actuació de Canal 9, l'ha denunciada en un document comunicat la UGT del País Valencià, que recorda que ja s'havia viscut la campanya electoral "informativament més bruta que mai no hem conegut". El sindicat demana la intervenció del president valencià, Francesc Camps, per posar fi a aquests abusos.

Pel que fa als mitjans espanyols, treballadors de l'agència EFE, de TVE i també de Telemadrid han denunciat aquests mitjans públics per censura i manipulació. Els tres mitjans van amagar en tot moment la possibilitat que al-Qaida hagués estat responsable dels atemptats, i van donar suport a les afirmacions del govern de Madrid. TVE fins i tot es va atrevir a projectar la nit de la jornada de reflexió electoral de dissabte el film "Asesinato en febrero", sobre la mort de l'ex-vicelehendakari Fernando Buesa i el seu escorta a mans d'ETA. Una nit abans, aquesta mateixa pel·lícula l'havia emès Telemadrid. Hi ha qui demana si va ser sols una coincidència, impossible si es té en compte que estava anunciat un altre programa. La mateixa Fundación Fernando Buesa va protestar per l'ús de les víctimes amb finalitat electoralista.

Diumenge, mentre totes les cadenes narraven el triomf de Zapatero, TVE donava els resultats del futbol.

"El País" i "El Periódico" van sortir al carrer dijous a migdia anunciant a tota pàgina que la responsabilitat de l'atemptat era d'ETA. Les seves pàgines web i les d'altres mitjans, com ara El mundo.es, també van anar canviant d'opinió i es van anar alineant tot al llarg de dijous amb les declaracions del govern, especialment cada vegada que Àngel Acebes reafirmava l'autoria d'ETA. Els directors de "El País" i "El Periódico", per explicar la seva actitud, han afirmat que van adoptar la decisió després que José Maria Aznar en persona els hagués telefonat.

Fòrums i mails

Un resum d'algunes intervencions dels lectors durant la crisi

Autor:AR

Text: Els ciutadans ja n'hem tingut prou, d'horrors i mentides. Un govern que a base d'enganys embarca el seu poble en una guerra il·legal, rebutjada pel 90% de l'opinió pública, amb uns "beneficis impensables" que es tradueixen en una massacre indiscriminada l'autoria de la qual és deliberadament ocultada a l'opinió pública per interessos electoralistes, és un govern que no es mereix de governar ni un minut més.

Autora: ester

Text: Crec que més que els atemptats de Madrid, el factor per girar la truita ha sigut la mentida i la desinformació d'aquests peperos que ara són a l'oposició.

Autor: E. Moral

Text: Penso que l'atemptat pot haver influït en el vot socialista a Espanya, però a Catalunya, i ja era previsible el resultat d'ERC. Ningú no pot dir que els catalans som culpables de voler parlar i progressar com a societat

oberta i plural. El poble ja en tenia prou, de les fal·làcies del PP i la desgràcia de l'atemptat ha fet que l'electorat socialista sortís de casa seva i recolzés el partit.

Autor: SioNo

Text: És l'electorat espanyol una colla de gent manipulable? O potser és, com diu un amic meu periodista, una falta d'informació contrastada? (hi ha llocs del país on només es veu TVE). Era pitjor o millor el PP abans de maquillar i manipular les informacions sobre els atemptats? Per què, en les últimes eleccions, tot i una Espanya immersa en la guerra injustificada de l'Irac, es va continuar votant a les municipals el PP? Falta divulgació de la informació, falta contrast, falta voluntat real de diàleg i, sobretot, falta molta consciència que no es tracta de cridar i exaltar-se, emfasitzant el victimisme nacionalista o el victimisme centralista.

Autor: Roger G.

Text: S'acosten quatre anys importantíssims, on podem fer realitat alguns reptes, on farà falta unitat dels partits catalans. Crec que CiU, malgrat el descens, ha demostrat que no és només en Pujol i que té una base sòlida, profundament democràtica i catalanista, amb la qual hem de comptar.

Autor: roger

Text: La causa per què el PP ha perdut és que no ha tingut temps material per fer oblidar les mentides als ciutadans. El PP té l'habilitat de cometre grans barbaritats i amb el pas dels mesos esborrar del tot de l'opinió pública el que han fet. Per

sort, les eleccions han sigut massa a prop per poder manipular l'opinió pública. El greu és que els ciutadans es deixin manipular així.

Autor: Antoni

Text: Ramon Barnils ens va ensenyar que els mitjans periodístics havien substituït els exèrcits a l'interior del món desenvolupat en la tasca de dur a terme cops d'estat. Així és en efecte a l'Espanya, els Països Catalans i l'Euskal Herria dels nostres dies, com hem vist des de fa gairebé quatre anys. Val a dir que també amb la col·laboració inestimable del poder judicial. Preguntem-nos sempre a l'hora de rebre una informació qui la dona, on, com, quan, de qui cobra, quines hipòtesis descarta, què diuen altres mitjans (sobretot estrangers), quina repercussió tindrà, a qui afavorirà o perjudicarà...

Autor: roure

Text: Estic cansat de tanta manipulació. El grup terrorista al-Qaida ho ha reivindicat. ETA, l'altre grup terrorista, diu que no és autor de l'atemptat. Però el govern continua entestat a insistir que ha estat perpetrat pel segon. Si ha estat ETA, significa un fracàs de la política antiterrorista d'Aznar, encara que els pot beneficiar electoralment. Per això té interès de donar més crèdit a aquesta línia d'investigació. Si ha estat al-Qaida els pot perjudicar ja que és el govern del PP. el que està participant en la guerra d'Irac, en la qual també hi han mort molts innocents. I amb tot això, s'està utilitzant per a finalitats electorals una matança horrorosa.

El fenomen dels SMS

•Els missatges als telèfons mòbils van ser clau per desencadenar les manifestacions.

Dissabte a la tarda milers de missatges de mòbil van convocar les manifestacions a les seus del PP. Va ser un moviment espontani, que es va iniciar al migdia amb la por que s'acostava l'hora de votar i el govern intentava allargar al màxim la confusió. Les cadenes de missatges van servir també per anar fent circular les darreres notícies, com per exemple la compareixença d'Acebes dissabte al vespre on ja no va deixar pràcticament dubtes sobre l'autoria de l'atemptat. Vodafone i Amena parlen d'un increment del 20% en el nombre de missatges de mòbil **dissabte**.

•Les webs, més concorregudes que mai

També la xarxa va tenir un protagonisme clau. D'una banda, perquè molts internautes buscaven, copiaven i en molts casos traduïen i distribuïen informacions de la premsa internacional. I, d'una altra, també per l'actuació i la informació de diverses webs com ara Indymedia.org, Sindominio.net, Lavanc.com i Radioklara.org. VilaWeb va superar dijous tots els rècords pel que fa a xifra de visites, amb més de 100.000 lectors, i la tendència s'ha repetit fins avui, amb una lleugera baixada dissabte. Dissabte, amb tot, a darrera hora del vespre i a la nit desenes de milers de persones es van connectar per seguir el desenvolupament de les manifestacions.

Perolada espontània a Girona.

A Girona, contra els culPPables. Agustí Ensesa

La seu del PP de Barcelona, dissabte a la nit.

A la concentració de Ciutat de Mallorca.

A la Rambla de Tarragona.

Editora: Assumpció Maresma
Director: Vicent Partal
Redacció: Pau Pertegaz, Germà Bustamante, Teresa Bau, Martí Crespo i Josep Maria Foix
Maquetació: Alex Llopart
Infografia: Jordi Juan
Director de sistemes: Xavier Gatius
Sistemes: Carlos Escobedo, Axel Hernández, Jordii Campos i Francesc Pascual
Cap d'estil: Jem Cabanes
Secretaria i administració: Rosa Pérez

Edita: Partal, Maresma i Associats SL
Carrer de les Tàpies, 2 Barcelona 08001
Telèfon: 93227 66 30
redaccio@vilaweb.com